

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

De Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

Onderzoek bestuur en scholen

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 10 december 2018

Samenvatting

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder schoolbestuur in Nederland. Het vierjaarlijks onderzoek is dit jaar uitgevoerd bij het bestuur van de Stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs De Passie. We hebben onderzocht of het bestuur op zijn scholen zorgt voor onderwijs van ten minste voldoende kwaliteit. Ook hebben we onderzocht of het bestuur financieel in staat is om dit ook in de toekomst te blijven doen.

Wat gaat goed?

Het kwaliteitssysteem op het niveau van het bestuur is op orde. De kwaliteitszorg is helder beschreven in verschillende documenten en lijkt in de praktijk goed te functioneren. Een sterk punt is dat het bestuur vaak aanwezig is op de scholen en daar aanvullend op de cijfers ook veel zachte informatie verzamelt. Het bestuur is daardoor goed op de hoogte van wat er speelt op de scholen, men kent de sterktes en zwaktes en bovenal de mensen.

Bij het bestuur en op de scholen troffen we een levendige verbetercultuur aan. Het bestuur is ambitieus. Men wil naar goed onderwijs en goede resultaten. Bestuur en scholen werken daarbij goed samen.

Het bestuur en zijn scholen leggen op een duidelijke manier verantwoording af over doelen en resultaten. Ze blinken uit in aantrekkelijke en toegankelijke informatie op de website en in de verplichte documenten. De verhouding tussen bestuurder en scholen is professioneel. Ook de samenwerking met de medezeggenschapsraad en de Raad van Toezicht laat volgens betrokkenen weinig te wensen over.

Het financieel beheer van het bestuur is op orde. De inspectie ziet geen risico's.

Bestuur:

41142 Stichting voor Evangelisch
Bijbelgetrouw Onderwijs De Passie

Onderzochte scholen:

- 27DG De Passie Utrecht
- 27RW De Passie Rotterdam

Niet onderzochte school:

- 29WG De Passie Wierden

Totaal aantal leerlingen: 2338

Wat moet beter?

De inspectie heeft een aantal tekortkomingen geconstateerd in het Schoolplan, de Schoolgids en het Jaarverslag.

Wat kan beter?

De inspectie heeft het bestuur en de scholen in het voorjaar van 2018 gewaarschuwd voor enkele risico's in onderwijsresultaten. Dit geldt op De Passie in Utrecht voor het vmbo-gt en de havo en op De Passie in Rotterdam voor de havo. Het is van belang dat deze resultaten de komende jaren verbeteren, anders beoordeelt de inspectie de onderwijsresultaten en de afdelingen als onvoldoende. De voorlopige cijfers over het laatste schooljaar laten overigens een gunstig beeld zien.

Het bestuur kan een meer sturende rol nemen ten aanzien van de resultaten en hogere eisen stellen aan de verbetertrajecten op De Passie Utrecht en De Passie Rotterdam. De risico's op De Passie Utrecht en De Passie Rotterdam hebben tot nu toe te weinig geleid tot grondige analyses en goed doordachte verbeterplannen. Op dit punt had het bestuur aan de vermindering van de risico's kunnen bijdragen door de scholen minder ruimte te geven.

De veiligheid en het welbevinden op de scholen zijn voldoende maar met name op het vmbo in Rotterdam is ruimte voor verbetering van de ervaren veiligheid en het welbevinden. Op beide scholen is aandacht nodig voor borging van de schoolregels.

Vervolg

Het bestuur krijgt herstelopdrachten voor de geconstateerde tekortkomingen in de genoemde documenten. De inspectie ziet erop toe dat aan deze opdrachten voldaan wordt. Verder monitort de inspectie jaarlijks de ontwikkeling van de onderwijsresultaten en de veiligheid. Bij ernstige risico's doet de inspectie opnieuw onderzoek en grijpt zo nodig in.

Inhoudsopgave

1.	Opzet vierjaarlijks onderzoek	5
2.	Resultaten onderzoek op bestuursniveau	8
3.	Resultaten verificatieonderzoek	16
	3.1. De Passie Utrecht, vmbo g/t, havo en vwo	16
	3.2. De Passie Rotterdam, vmbo g/t, havo en vwo	25
4.	Reactie van het bestuur	35

1. Opzet vierjaarlijks onderzoek

De inspectie heeft in september 2018 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij de Stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs De Passie. In een vierjaarlijks onderzoek staan de volgende vragen centraal: is de kwaliteitszorg op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer? Het onderzoek wordt uitgevoerd aan de hand van vier deelvragen:

- Heeft het bestuur doelen afgesproken met de scholen, heeft het voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt het op de verbetering van de onderwijskwaliteit?
- Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer?
- Communiceert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn scholen?
- Is het financieel beheer deugdelijk (continuïteit, doelmatigheid, rechtmatigheid)?

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd op twee niveaus: op bestuursniveau en op schoolniveau. Op het niveau van het bestuur richt het onderzoek zich met de vier deelvragen op de standaarden binnen de kwaliteitsgebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer. Zie de tabel hieronder voor de onderzochte standaarden. Over de standaard Doelmatigheid (FB2) geven we geen oordeel omdat dit aspect van het interne toezicht op dit moment sectorbreed nog in ontwikkeling is.

Standaard	Onderzocht	Beoordeeld
Kwaliteitszorg en ambitie		
KA1 Kwaliteitszorg	•	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•	•
Financieel beheer		
FB1 Continuïteit	•	•
FB2 Doelmatigheid	•	
FB3 Rechtmatigheid	•	•

Om Kwaliteitszorg en ambitie te kunnen beoordelen doen we niet alleen onderzoek op het niveau van het bestuur, maar doen we tevens onderzoek bij een representatief deel van de scholen waarvoor het bestuur verantwoordelijk is.

We onderscheiden binnen het vierjaarlijks onderzoek op schoolniveau verschillende typen onderzoek: het verificatieonderzoek, het kwaliteitsonderzoek bij risico's en het onderzoek (op verzoek) naar goed. Bij De Passie hebben we ons beperkt tot (twee) verificatieonderzoeken.

Het verificatieonderzoek is onderdeel van het onderzoek naar de kwaliteitszorg en het financieel beheer op bestuursniveau. We voeren het in de eerste plaats uit om vast te stellen of het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie voldoende is; het onderzoek laat zien of en hoe het bestuursbeleid doorwerkt in de onderwijspraktijk op de scholen. Het geeft ons in de tweede plaats zicht op de onderwijskwaliteit van de scholen.

Van de drie scholen die ressorteren onder het bestuur van De Passie zijn er twee bezocht: De Passie in Utrecht en De Passie in Rotterdam. Aanvankelijk waren we voornemens 'Utrecht' en 'Wierden' te bezoeken, maar tijdens een themaonderzoek op de school in Rotterdam in juni 2018 kwamen risico's in de sociale veiligheid van de leerlingen naar voren. Daarom is ervoor gekozen voor het verificatieonderzoek naar de school in Rotterdam te gaan in plaats van naar de school in Wierden.

Tijdens de verificatieonderzoeken hebben we twee beleidsthema's onderzocht en een aantal daarbij passende standaarden.

De beleidsthema's zijn (zicht en sturing op) 'onderwijsresultaten' en (zicht en sturing op) 'vorming'. De aanleiding om voor het thema onderwijsresultaten te kiezen is dat het bestuur enerzijds ambitieuze doelen stelt als het gaat om de resultaten, maar dat we anderzijds enkele risico's zien in de onderwijsresultaten. Voor het thema vorming is gekozen omdat het bestuur, vanuit de identiteit, en naast het behalen van goede leerresultaten, grote waarde hecht aan de persoonlijke vorming van de leerling. Bij het beleidsthema onderwijsresultaten behoort de standaard resultaten (OR1), bij het thema vorming de standaard Pedagogisch klimaat (SK2). Het verificatieonderzoek is verder aangevuld met de standaard Veiligheid. We hebben dit gedaan vanwege de geconstateerde risico's op de school in Rotterdam. Omdat kwaliteitszorg centraal staat in het vierjaarlijks onderzoek bestuur en scholen hebben we ook op schoolniveau de standaard Kwaliteitszorg (KA1) onderzocht.

Op beide scholen zijn dus deze standaarden onderzocht en beoordeeld:

- OR1 Resultaten
- SK1 Veiligheid
- SK2 Pedagogisch klimaat
- KA1 Kwaliteitszorg

Onderzoeksactiviteiten

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen hebben we documenten geanalyseerd en gesprekken gevoerd met sleutelfiguren binnen de organisatie. We hebben gesproken met het college van bestuur en de bestuursondersteuner/kwaliteitscoördinator, met de Raad van Toezicht (RvT) en de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). Op de scholen hebben we gesprekken gevoerd met de schoolleiding, leerlingen en leraren. Ook hebben we op beide scholen een representatief aantal lessen bezocht.

Overige wettelijke vereisten

De deugdelijkheidseisen die niet aan een standaard in het waarderingskader zijn verbonden, vatten we samen onder de noemer overige wettelijke vereisten (zie Onderzoekskader). Wij hebben de volgende vereisten onderzocht: we zijn nagegaan of de schoolgids bij de inspectie aanwezig is, en bovendien of deze voor ouders toegankelijk is via de website. We onderzochten ook of de school voldoet aan de wettelijke voorschriften met betrekking tot de schoolkosten, de vrijwillige ouderbijdrage en de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Tot slot bekeken we of het schoolplan voldoet aan de nieuwe wettelijke voorschriften.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen over de standaarden uit de kwaliteitsgebieden kwaliteitszorg en ambitie en financieel beheer op bestuursniveau. Ook de afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3.1 gaat in op de resultaten van het verificatieonderzoek op De Passie in Utrecht, hoofdstuk 3.2 heeft betrekking op De Passie in Rotterdam. In hoofdstuk 4 is de beleidsreactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen waarin staat beschreven op welke wijze het bestuur de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de school.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- G** Goed
- V** Voldoende
- O** Onvoldoende
- K** Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie
- Financieel beheer

2. Resultaten onderzoek op bestuursniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau: de oordelen over de standaarden van de gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

Samenvattend oordeel:

Het antwoord op de centrale onderzoeksvragen is positief: de kwaliteitszorg van het bestuur is op orde en er is sprake van deugdelijk financieel beheer.

Ook de deelvragen kennen een positief antwoord:

Het bestuur heeft doelen afgesproken met de scholen, heeft zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt op de verbetering van de onderwijskwaliteit. Het bestuur kent voorts een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer. Ook communiceert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn scholen. Dit laatste onderdeel van de bestuurlijke kwaliteitszorg is zelfs als goed beoordeeld.

Financieel zien wij geen risico's voor de continuïteit van het onderwijs en het financieel beheer is tevens rechtmatig. Over de doelmatigheid geven we geen oordeel.

Hieronder volgt een toelichting.

2.1. Kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en waarderingen weer over de afzonderlijke standaarden van het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie. In het eerste vierjaarlijks onderzoek op bestuursniveau geven we in het funderend onderwijs geen oordeel over het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie. Onder de tabel staat een toelichting op de oordelen en waarderingen.

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog			✓

2.1.1 Kwaliteitszorg (KA1)

Stichting De Passie heeft een stelsel van kwaliteitszorg ingericht dat toereikend is voor de bewaking en de verbetering van de onderwijskwaliteit.

Het kwaliteitszorgsysteem op het niveau van het bestuur kent een gedegen opzet en uitwerking. Het recent ontwikkelde Beleidsplan bestuurlijke kwaliteitszorg kenmerkt zich door (vijf) heldere doelen, (zes) waarden en ook aandacht voor kwaliteitscultuur. Daarin is onder meer opgenomen dat de kwaliteit vooral zit in mensen en in samenwerking tussen mensen. Dit neemt niet weg dat het kwaliteitszorgsysteem sterk leunt op de pdca-cyclus, een flink aantal plan- en regeldocumenten en een goed gevulde kalender waarin de nodige overleggen, gesprekken en rapportages zijn opgenomen. Tijdens de gesprekken met het bestuur, de schoolleiders en de raad van Toezicht bleek dat deze helder beschreven systematiek ook in de praktijk goed lijkt te functioneren, al is het een en het ander nog pril. Een sterk punt van de bestuurlijke kwaliteitszorg is (passend bij de beoogde kwaliteitscultuur) dat het bestuur veelvuldig aanwezig is op de scholen en daar, naast de harde informatie uit de documenten, ook veel zachte informatie verzamelt. Het bestuur is daardoor goed op de hoogte van wat er speelt op de scholen, men kent de sterktes en zwaktes en bovenal de mensen. Alle betrokkenen bevestigen dat het bestuur er in het algemeen in slaagt om de scholen aan te sturen op de wijze waarop dat wordt beoogd: ruimte voor de schoolleiders waar dat kan, maar nabije sturing waar dat nodig is.

Toch waarderen we de standaard niet als goed. Deels omdat de sturing op het beleidsthema niet goed te beoordelen is, deels omdat de sturing op resultaten beter kan.

Een belangrijk beleidsthema van het bestuur is het ontwikkelen en implementeren van een nieuw vormingsconcept, dat structureel en herkenbaar invulling moet geven aan de identiteit en het vormingsideaal van de stichting en zijn scholen. Aan de hand van dit thema hadden we willen nagaan of het bestuur effectief stuurt op verbetering. Het nieuwe concept blijkt echter nog in de kinderschoenen te staan, meer dan we bij de voorbereiding van het onderzoek hadden begrepen. In de onderwijspraktijk hebben we van de ideeën, die er al wel over bestaan, nog weinig teruggezien. We kunnen daardoor de sturing op dit punt niet goed beoordelen.

Tevens wilden we de sturing beoordelen aan de hand van het thema onderwijsresultaten. Die vielen namelijk, zo bleek uit onze risicoanalyses, op onderdelen tegen, en verbetering ervan is geboden. Op dit punt had het bestuur aan de vermindering van de risico's kunnen bijdragen door de scholen minder ruimte te geven.

In het strategisch beleidsplan is sprake van 'resultaten boven het

landelijk gemiddelde', maar scholen vermelden in hun schoolplan dat ze streven naar het voldoen aan de inspectienormen. Tijdens de gesprekken bleek dat de bestuurder eigenlijk een groeimodel voor ogen heeft: eerst voldoen aan de inspectienormen, daarna naar het landelijk gemiddelde. Het verdient aanbeveling hier expliciet over te zijn en, ook specifiek: wellicht passen er verschillende doelen bij de drie verschillende scholen.

De risico's in de onderwijsresultaten van De Passie Utrecht en De Passie Rotterdam hebben te weinig geleid tot grondige analyses en goed doordachte verbeterplannen, ondanks de attendering, respectievelijk de waarschuwing van de inspectie hierover. De analyses die de scholen maken zijn, vooral op De Passie in Utrecht, van beperkte omvang, diepgang en ook weinig systematisch (zie hiervoor hoofdstuk 3). Op dit punt heeft het bestuur de scholen ons inziens te veel ruimte gegeven.

2.1.2 Kwaliteitscultuur (KA2)

Stichting De Passie en zijn scholen kennen een professionele kwaliteitscultuur en functioneren transparant en integer. We beoordelen de standaard als voldoende.

Het bestuur zorgt voor voldoende bevoegd en bekwaam personeel op haar scholen, al lag het aandeel bevoegd gegeven lessen een jaar geleden nog wel onder het landelijk gemiddelde. Met alle onbevoegde docenten zijn daarom scholingsafspraken gemaakt. De scholen moeten in managementrapportages aan de bestuurder rapporteren over de stand van zaken met betrekking tot bevoegdheden. Recentere cijfers over bevoegdheden zijn nog niet beschikbaar.

De scholen beschikken, mede vanwege de specifieke identiteit, over bevlogen docenten die bij de start van hun aanstelling intensief worden begeleid en daarna ruimschoots de gelegenheid krijgen zich al dan niet in teamverband verder te ontwikkelen. Een eigen academie (De Passie Academie) verzorgt een deel van de scholing. Het professionaliseringsbeleid staat helder beschreven in het Strategisch beleidsplan en in de daarvan afgeleide hoofdstukken in de schoolplannen.

Bij het bestuur en op de scholen troffen we een levendige verbetercultuur aan. Het bestuur is bevlogen en ambitieus. Men wil, in kleine en realistische stappen, naar goed onderwijs en goede resultaten. Volgens alle betrokkenen slaagt de organisatie daar in toenemende mate in, hetgeen ook blijkt uit de merendeels positieve inspectierapporten van de afgelopen jaren, zowel ten aanzien van kwaliteit als financiën.

We vragen wel aandacht voor een goed evenwicht tussen aandacht voor identiteit/vorming en opbrengsten. De Passie wil nog steeds een

kansenschool zijn, maar ziet ook dat kansen bieden niet vanzelf tot succes leidt. Het gegeven dat de scholen in Rotterdam en Utrecht, ondanks bevlogen docenten en gezeglijke leerlingen, niet op alle fronten de gewenste resultaten behalen, moet aanleiding zijn tot bezinning en stevige sturing op resultaten. Het verdient in dit licht aanbeveling om bij de ontwikkeling van het nieuwe onderwijsconcept na te gaan of en in hoeverre de verschillende elementen daarvan kunnen bijdragen aan hogere en stabielere opbrengsten. Om die reden is het tevens raadzaam bij de ontwikkeling van het onderwijsconcept externe deskundigheid te betrekken.

2.1.3 Verantwoording en dialoog (KA3)

Het bestuur en zijn scholen leggen intern en extern toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over doelen en resultaten en voeren daarover actief de dialoog. We beoordelen de standaard als goed: er wordt overtuigend voldaan aan de wettelijke vereisten.

Het bestuur en de scholen blinken uit in aantrekkelijke en toegankelijke informatie op de website en in verplichte documenten als de schoolgids, het schoolplan en het jaarverslag. De documenten geven keurig geordend alle benodigde informatie en bovendien aansprekende inkijkjes in de scholen en het schoolleven van de leerlingen. Het jaarverslag bevat naast het verslag van de bestuurder overzichtelijk informatie van de Raad van toezicht en de Medezeggenschapsraad. Op de website is een online versie hiervan beschikbaar. Ouders kunnen voor informatie over de ontwikkeling van hun kind inloggen in het leerlingvolgsysteem van de school. Verder zijn er mentorgespreksavonden en informatieavonden, bijvoorbeeld over de profielkeuze.

De verhouding tussen bestuurder en scholen is goed en professioneel. De bestuurder stuurt op hoofdlijnen maar zoomt in op details als het nodig is, bijvoorbeeld bij de geconstateerde veiligheidsrisico's in Rotterdam (zie paragraaf 3.2.1.1). De bestuurder is veel op de scholen, voert met alle geledingen gesprekken, maar geeft de schoolleiders ook voldoende beleidsruimte. De schoolleiders verantwoorden zich over hun beleid in regelmatige, toegankelijke en informatieve managementrapportages.

Uit de gesprekken met de Raad van Toezicht (RvT) en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) komt naar voren dat de bestuurder hen goed en tijdig informeert en bovendien graag en veelvuldig het gesprek met deze stakeholders aangaat. De bestuurder is ontvankelijk voor tegenspraak - moedigt dit zelfs aan - en maakt dankbaar gebruik van adviezen en voorstellen. Omgekeerd is de bestuurder goed te spreken over de toegenomen professionalisering van beide raden. Zo heeft de RvT inmiddels een toezichtkader en een informatiestatuut opgesteld. De GMR laat zich regelmatig scholen en laat zich meer en meer gelden, bijvoorbeeld bij

het fusietraject met basisschool De Rots en de oriëntatie op komende wijzigingen in bestuur en management. Tot slot noemen we dat alle betrokkenen veel waarde hechten aan 'rolvastheid': men weet goed waar men over gaat en waarover niet.

2.2. Financieel beheer

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en waarderingen weer over het kwaliteitsgebied Financieel beheer en de onderliggende standaarden. Wij geven in beginsel geen oordeel over financiële doelmatigheid. Onder de tabel staat een toelichting op de oordelen.

Financieel beheer	V	
	O	V
FB1 Continuïteit		•
FB2 Doelmatigheid	Geen oordeel	
FB3 Rechtmatigheid		•

2.2.1 Financiële continuïteit (FB1)

In onderstaande tabel zijn de financiële kengetallen van het bestuur uit de jaarverslaggeving over de afgelopen en de toekomstige drie jaren afgezet tegen de signaleringswaarden ('indicatie') die wij gebruiken in onze jaarlijkse risicodetectie.

Kengetallen	Indicatie	Realisatie			Prognose		
		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liquiditeit (current ratio)	< 0,75	1,74	2,03	2,17	2,17	2,29	2,42
Solvabiliteit 2	< 0,30	0,56	0,61	0,61	0,62	0,63	0,65
Weerstandvermogen	< 5%	11,20	12,36	13,76	13,44	14,06	14,90
Huisvestingsratio	> 10%	7,66	5,70	6,38	nvt	nvt	nvt
Rentabiliteit	< 0%	0,42	1,92	2,63	0,23	1,24	1,21

Wij beoordelen de financiële continuïteit als voldoende. Zoals blijkt uit de tabel is er immers geen sprake van waarden die wijzen op een mogelijk financieel risico voor de continuïteit van het onderwijs op de korte of middellange termijn. In ons onderzoek vonden wij geen

belangrijke informatie die strijdig is met dat beeld. Wel troffen we een tekortkoming aan: voor een volledige verantwoording in het jaarverslag is het nodig dat de verplichte continuïteitsparagraaf alle benodigde onderdelen bevat (art. 4 lid 4 RJO). De rapportage over aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem troffen we niet aan in het jaarverslag over 2017. In deze rapportage moet het bestuur aangeven op welke wijze het interne risicobeheersingssysteem is ingericht en hoe dit in de praktijk functioneert. Daarbij wordt aangegeven welke resultaten met het systeem zijn bereikt en welke aanpassingen eventueel worden doorgevoerd in de komende jaren. We verzoeken het bestuur deze omissie te corrigeren in het eerstvolgende jaarverslag.

Daarnaast hebben we een aanbeveling: naast de elementen die verplicht aanwezig moeten zijn op grond van de vereisten uit de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs, geven wij het bestuur in overweging de continuïteitsparagraaf te verbeteren door een duidelijke verbinding te maken tussen de meerjarenbegroting en de doelstellingen vanuit het strategisch beleid in de bestuursverslagen vanaf 2018.

2.2.2 Financiële doelmatigheid (FB2)

Wij geven geen oordeel over de financiële doelmatigheid. Wel informeren wij bij besturen naar aspecten van doelmatigheid en gaan daarover zo nodig het gesprek aan. Bij De Passie kwamen de volgende onderwerpen aan de orde:

Het bestuur heeft van verschillende samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs financiële middelen ontvangen. Over de besteding en de effecten hiervan heeft het bestuur zich verantwoord naar deze verbanden. Echter in het bestuursverslag is geen verantwoording over passend onderwijs opgenomen. Wij geven het bestuur daarom in overweging, aandacht te besteden aan de besteding en de verantwoording van deze zorgmiddelen in de bestuursverslagen vanaf 2018.

Volgens artikel 24e1 van de WVO is het de wettelijke taak van het bevoegd gezag om onafhankelijk en deugdelijk intern toezicht mogelijk te maken. Bevoegdheden die hij moet beleggen bij de intern toezichthouder (in dit geval de Raad van Toezicht) zijn dan onder meer, dat deze toe moet (kunnen) zien op de financiële doelmatigheid. De intern toezichthouder legt verantwoording af over de uitoefening van zijn bevoegdheden in het bestuursverslag. Deze verantwoording hebben wij niet aangetroffen in het bestuursverslag over 2017. Wij verzoeken de intern toezichthouder, aandacht te besteden aan de doelmatigheid van de besteding en de verantwoording van zijn toezicht daarop in de bestuursverslagen vanaf 2018. Omdat dit aspect van het interne toezicht op dit moment sectorbreed nog in ontwikkeling is, vinden wij het vooralsnog niet

gepast om naast dit verzoek ook een expliciete herstelopdracht te geven.

2.2.3 Financiële rechtmatigheid (FB3)

We hebben de financiële rechtmatigheid voor De Passie als voldoende beoordeeld. Ons oordeel bij deze standaard gaat enerzijds uit van de bevindingen van de instellingsaccountants uit het eerstelijnstoezicht op de financiën van het onderwijs. Anderzijds speelt aanvullende informatie een rol, zoals signalen en (lopende) onderzoeken op het gebied van financiële rechtmatigheid. Beide aspecten leiden gezamenlijk tot een gewogen oordeel. In het onderzoek bij De Passie hebben zich aan ons geen gegevens voorgedaan die een positieve beoordeling van de financiële rechtmatigheid in de weg staan.

2.3. Afspraken over vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doet de inspectie?
Bestuur		
FB1 Continuïteit art. 4 lid 4 RJO	De rapportage over het interne risicobeheersings- en het controlesysteem ontbreekt in het jaarverslag over 2017. We verzoeken het bestuur deze omissie te corrigeren in het eerstvolgende jaarverslag	Wij gaan na ontvangst van het jaarverslag 2018 na of de tekortkoming is opgeheven.
Scholen		
De Passie Utrecht en Rotterdam SK1 Veiligheid (art. 3b, eerste lid, onder b, WVO).	De naam en contactgegevens van het aanspreekpunt bij pesten zijn niet bekend bij de leerlingen. Het bestuur krijgt de opdracht deze tekortkoming uiterlijk binnen twee weken na ontvangst van het definitieve rapport te herstellen en de inspectie daarover te informeren, bijvoorbeeld door het opsturen van een kopie van de gewijzigde of aangepaste teksten in de schoolgids en/of op de website.	De inspectie beoordeelt direct na ontvangst van een kopie van de gewijzigde of aangepaste teksten in de schoolgids en/of op de website of voldaan is aan de herstelopdracht en informeert daarover het bestuur.
art. 24a, eerste lid onder d. van de WVO.	De schoolgids bevat een passage over de ouderbijdrage die suggereert dat de vrijwillige ouderbijdrage niet geheel vrijwillig is. Het bestuur krijgt de opdracht deze tekortkoming uiterlijk binnen twee weken na ontvangst van het definitieve rapport te herstellen en de ouders hierover te informeren. Het bestuur stuurt de inspectie hiervan een afschrift.	De inspectie beoordeelt direct na ontvangst van het afschrift van de communicatie aan de ouders of voldaan is aan de herstelopdracht en informeert daarover het bestuur.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doet de inspectie?
De Passie Utrecht en Rotterdam art. 12 van de WVO.	Het schoolplan van 2017 voldoet niet aan alle eisen die per 1 juli 2017 in de wet zijn opgenomen: Een beschrijving van het stelsel van kwaliteitszorg ontbreekt. Uit het schoolplan blijkt niet hoe de school werkt aan basiskwaliteit en welke eigen aspecten van kwaliteit men nastreeft. Het bestuur krijgt de opdracht deze tekortkomingen uiterlijk in de volgende versie van het schoolplan te herstellen.	De inspectie beoordeelt bij het volgende onderzoek bij bestuur en/of scholen of het schoolplan voldoet aan de wettelijke eisen.

3. Resultaten verificatieonderzoek

3.1. De Passie Utrecht, vmbo g/t, havo en vwo

3.1.1. Schoolklimaat

Schoolklimaat	O	K	V	G
SK1 Veiligheid			•	
SK2 Pedagogisch klimaat			•	

3.1.1.1 Veiligheid (SK1)

De Passie Utrecht zorgt op alle drie afdelingen in ruim voldoende mate voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen. Dit blijkt uit de meest recente (voorjaar 2018) monitorgegevens van de school en uit de gesprekken die we voerden en de uitgevoerde lesobservaties.

De gegevens laten zien dat de leerlingen zich veilig voelen op school. De gemiddelde scores voor 'aantasting van veiligheid' en ervaren veiligheid liggen met een 9,25 en 6,93 rond het niveau van vergelijkbare scholen (9,08 respectievelijk 7,02). Tussen de verschillende afdelingen van de school bestaan kleine, niet significante verschillen. Wel valt op dat de leerlingen van leerjaar 1 hoger scoren op 'ervaren veiligheid' dan leerlingen van hogere leerjaren. Ook zijn er verschillen tussen jongens en meisjes (in het voordeel van meisjes) maar dit is wel conform de benchmark. Binnen ervaren veiligheid laten de cijfers zien dat de leerlingen relatief kritisch zijn over de duidelijkheid van de schoolregels en iets lager scoren op tevredenheid over de hulp bij persoonlijke problemen.

Uit de tijdens het onderzoek gevoerde gesprekken en de lesobservaties kwam een vergelijkbaar beeld naar voren over de veiligheid op school: de leerlingen voelen zich veilig, ervaren zelden onveiligheid, als er eventuele problemen zijn, kunnen zij bij de docenten, mentor, schoolleiding en of de vertrouwenspersoon terecht. Pesten komt niet of nauwelijks voor, schaarse incidenten worden volgens de leerlingen voortvarend opgepakt. Docenten laten voorbeeldgedrag zien. Verder kwam uit de gesprekken naar voren dat de schoolregels nu (najaar 2018) duidelijk zijn en worden nageleefd. Leerlingen worden erop aangesproken als dat niet gebeurt.

De school voldoet op één punt na aan de wettelijke voorschriften met betrekking tot de borging van de sociale veiligheid:

- De school beschikt over een veiligheidsbeleid (Schoolveiligheidsplan) waarin zowel preventieve als curatieve maatregelen zijn opgenomen. Ook is er aandacht voor registratie van incidenten en evaluatie van beleid.
- De school monitort jaarlijks de veiligheid van leerlingen met een gestandaardiseerd instrument, analyseert en evalueert de resultaten. De monitorgegevens van het voorjaar 2018 zijn geanalyseerd en hebben geleid tot enkele, effectieve verbeteracties onder meer op het punt van de schoolregels en het mentoraat. Het bestuur levert de monitorgegevens jaarlijks aan bij de inspectie.
- De school beschikt over een veiligheidscoördinator en een aanspreekpunt/coördinator bij pesten.

De naam en contactgegevens van het aanspreekpunt bij pesten ontbreken in de schoolgids. Leerlingen weten ook niet van het bestaan van deze functionaris af. De school voldoet op dit punt niet aan de wet (art. 3b, eerste lid, onder b, WVO). Een aanspreekpunt dient namelijk per definitie als zodanig bekend te zijn. Het bestuur krijgt hiervoor een herstelopdracht.

3.1.1.2 Pedagogisch klimaat (SK2)

Het pedagogisch klimaat draagt bij aan een open en positieve schoolcultuur, wat ruimschoots blijkt uit het welbevinden en de betrokkenheid van leerlingen. Ook bevordert de school het aanleren van sociale en maatschappelijke competenties.

In het verlengde van het strategisch beleidsplan is in het schoolplan van De Passie Utrecht 'vorming' een van de hoofddoelstellingen. Dit is als volgt ingevuld: 'leerlingen ervaren de Passie als een veilige school- en geloofsgemeenschap waarin doelgericht gewerkt wordt aan hun vorming tot christenen die vanuit hun persoonlijke relatie met God een betekenisvolle plek innemen in de wereld om hen heen. De Passie wil leerlingen toerusten om – ook naast de onderwijsactiviteiten – als christen een positieve bijdrage te leveren aan de samenleving. Concreet heeft de school dit ingevuld met onder meer een dagelijkse opening, een dagelijks mentorkwartier een tweewekelijkse sing-in, vieringen en diverse vormingsactiviteiten op het gebied van mediawijsheid, seksuele opvoeding en weerbaarheid.

In de lessen was minder merkbaar van vormingsdoelen, de aandacht ging vooral uit naar het vak dat aan de orde was. Wel viel op – en misschien is dit wel typerend voor het pedagogisch klimaat op school – dat er aan het einde van les besproken wordt hoe eenieder de les heeft ervaren. Ook als er zich situaties voorgedaan hebben die minder goed verlopen zijn, wordt dit besproken en gaat men gezamenlijk op

zoek naar hoe het de volgende keer beter kan.

In en buiten de lessen was zichtbaar dat leerlingen en docenten respectvol met elkaar omgaan: leerlingen worden correct aangesproken en er is aandacht voor de mens achter de leerling. Er is ruimte en respect voor diversiteit. Opvallend was dat leerlingen en docenten elkaar vriendelijk begroeten op de gang, soms maken leerlingen en docenten dan een kort praatje met elkaar.

De monitorgegevens van 2017/2018 onderstrepen dit positieve beeld: de totale score voor welbevinden (7,28) ligt boven de benchmark (6,80). De leerlingen zijn vooral tevreden over de sfeer op school en de omgang met elkaar. Dit geldt voor alle afdelingen met daarbinnen extra hoge scores voor het atheneum en vooral het gymnasium.

Het vormingsideaal van De Passie is merk- en voelbaar aanwezig in de school, maar is nog beperkt concreet ingevuld, afgezien van genoemde activiteiten. Het bestuur en de school zien dit ook als een gemis en zijn daarom aan het begin van het huidige schooljaar gestart met het grondig doordenken en ontwikkelen van een nieuw vormingsconcept. Dat ligt echter nog op de tekentafel, in de onderwijspraktijk is dit nog niet zichtbaar. Als de school erin slaagt dit concept met aantoonbaar succes te realiseren - en het welbevinden structureel op een hoog niveau te houden - ligt bij een volgend inspectiebezoek de waardering goed voor de standaard Pedagogisch klimaat binnen bereik.

3.1.2. Onderwijsresultaten vmbo-gt

Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten			•	

ind.	norm 2018	land. gem.	14/15	15/16	16/17	17/18	afd. gem.
R1	-0,55	10,95	11,88	10,06*	-4,46	-4,35	1,05
R2	95,29	97,25	97,81	98,77	97,62		98,05
R3	86,26	91,54	91,40	87,93	85,45		88,09
CE	6,17 (6,17)	6,43	6,20	6,44	5,96	6,45	6,21 (6,29)
se-ce	0,50		0,22	0,08	0,44	0,04	

***vet** gedrukte resultaten tellen mee bij het driejaarsgemiddelde en het oordeel

De onderwijsresultaten van de afdeling vmbo-gt zijn als voldoende beoordeeld. Alle vier indicatoren van het onderwijsresultatenmodel voldoen over drie jaar gerekend aan de inspectienorm. De onderbouwsnelheid (R2) ligt boven het landelijk gemiddelde. Dit betekent dat er op De Passie Utrecht maar weinig leerlingen blijven zitten in leerjaar 1 en 2. De afdeling vmbo-gt voldoet met deze resultaten aan de eigen schooldoelen en op één onderdeel aan de doelstelling van het bestuur om boven het landelijk gemiddelde te presteren. We zien echter ook enkele risico's:

- De jaarscores van de onderwijspositie ten opzichte van het basisschooladvies (indicator R1), het bovenbouwsucces (indicator R3) en het gemiddelde cijfer voor het centraal examen (indicator CE) liggen het laatste jaar (16/17) onder de norm, en indicator R1 ook al in het jaar daarvoor (15/16). R1 is de laatste twee jaar fors gedaald. De opstroom is afgenomen en de afstroom, vooral van leerlingen met een havoadvies, is sterk toegenomen.
- R3 laat in 2016/2017 een jaarscore onder de norm zien wat veroorzaakt wordt door een laag slagingspercentage. In 2017 zakte maar liefst 20 procent van de vmbo-leerlingen.
- Niet verrassend hoorde daar in 2017 ook een laag gemiddeld cijfer voor het CE bij. Wellicht was dit een eenmalige dip: het voorlopige examencijfer voor 2018 ligt zelfs iets boven het niveau van de jaren daarvoor.

De inspectie heeft het bestuur in het voorjaar van 2018 op deze risicovolle resultaten geattendeerd. Als de resultaten van de afdeling vmbo-gt de komende jaren namelijk niet verbeteren worden de onderwijsresultaten, en daarmee ook de afdeling vmbo-gt, als onvoldoende beoordeeld door de inspectie. De prognose van de school op basis van eigen gegevens laat zien dat in 2019 indicator R1 onder de norm uitkomt, zoals te verwachten viel omdat dan schooljaar 2015/2016 (die hoog scoorde) vervalt. De prognose voor R3 voor 2019 is daarentegen gunstig.

3.1.3. Onderwijsresultaten havo

Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten			•	

ind.	norm 2018	land. gem.	14/15	15/16	16/17	17/18	afd. gem.
R1	-0,55	10,95	11,88	10,06*	-4,46	-4,35	1,05
R2	95,29	97,25	97,81	98,77	97,62		98,05
R3	79,51	83,67	84,29	91,30	77,96		84,60
CE	6,26 (6,26)	6,36	6,37	6,68	6,28	6,47	6,46 (6,48)
se-ce	0,50		-0,05	-0,22	0,09	-0,08	

***vetgedrukte** resultaten tellen mee bij het driejaarsgemiddelde en het oordeel

De onderwijsresultaten van de afdeling havo zijn eveneens voldoende. Van alle vier indicatoren ligt het driejaarsgemiddelde in 2017 boven de norm. Daarmee voldoet de afdeling aan de doelstelling van de school om boven de inspectienormen te scoren. Drie indicatoren (R2, R3 en CE) liggen ook boven het landelijk gemiddelde en voldoen daarmee aan de doelstelling van het bestuur om boven het landelijk gemiddelde uit te komen. Maar ook bij de afdeling havo zijn enkele risico's zichtbaar die vergelijkbaar zijn met die van de afdeling vmbo-gt.

- Behalve R1 (logischerwijs, aangezien R1 geldt voor de hele school) voldoet ook R3 in het jaar 2016/2017 niet aan de norm, na daar jaren ruim boven te hebben gelegen. Ook bij de havo is dit voornamelijk te wijten aan een laag slagingspercentage al gingen er in dat jaar ook relatief veel leerlingen naar het vavo om daar hun schoolloopbaan te vervolgen.
- Het gemiddeld cijfer voor het centraal examen ligt in 2016/2017 maar net boven de norm, hetgeen ook bij de havo natuurlijk samenhangt met het lage slagingspercentage. Ook bij de havo echter is in 2017/2018 op grond van voorlopige cijfers weer een verbetering te zien van indicator CE.

De attendering van de inspectie voor de resultaten van het vmbo-gt geldt op grond van twee indicatoren onder de norm in het laatste jaar ook voor de havo. Gunstig is dat de prognose voor 2019 weer herstel van R3 laat zien.

3.1.4. Onderwijsresultaten vwo

Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten			•	

ind.	norm 2018	land. gem.	14/15	15/16	16/17	17/18	afd. gem.
R1	-0,55	10,95	11,88	10,06	-4,46	-4,35	1,05
R2	95,29	97,25	97,81	98,77	97,62		98,05
R3	81,65	88,72	84,42	88,57	88,53		87,24
CE	6,29 (6,30)	6,54	6,83	6,79	6,62	6,65	6,74 (6,68)
se-ce	0,50		-0,23	-0,04	0,03	0,04	

***vetgedrukte resultaten tellen mee bij het driejaarsgemiddelde en het oordeel**

De onderwijsresultaten van de afdeling vwo zijn (ruim) voldoende. Het driejaarsgemiddelde van alle indicatoren voldoet in 2017 aan de norm en drie van de vier indicatoren liggen daar ruim en stabiel boven.

Daarmee voldoet de afdeling aan de doelstelling van de school om boven de inspectienormen te scoren. Twee indicatoren liggen ook boven het landelijk gemiddelde (R2 en CE) en voldoen daarmee aan de doelstelling van het bestuur om boven het landelijk gemiddelde uit te komen. De lage jaarscore voor de onderwijspositie ten opzichte van het basisschooladvies (indicator R1) wordt niet veroorzaakt door afstromende leerlingen met een vwo-advies. Integendeel, de school weet deze leerlingen vaker dan op vergelijkbare scholen op niveau te houden. De school zou ernaar kunnen streven de (overigens weinige) leerlingen met een havo/vwo-advies vaker te laten opstromen naar het vwo. Dat gebeurde de afgelopen jaren maar mondjesmaat.

De afdeling weet ook het verschil tussen het gemiddeld cijfer voor het schoolexamen (se) en het gemiddeld cijfer voor het centraal examen (ce) klein te houden. Wel vallen forse verschillen op tussen vakken. Bij sommige vakken is het verschil groot (bijvoorbeeld bij aardrijkskunde, maar ook in toenemende mate bij Nederlands), bij andere vakken juist klein (bijvoorbeeld bij natuur- en scheikunde en bij wiskunde). Het verdient aanbeveling na te gaan of de grootste verschillen tussen het se- en het ce-cijfer teruggedrongen zouden moeten en kunnen worden.

3.1.5. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		●	

3.1.3 Kwaliteitszorg (KA1)

De Passie Utrecht werkt met een stelsel van kwaliteitszorg dat toereikend is voor de bewaking en de verbetering van de onderwijskwaliteit.

Het stelsel krijgt in de praktijk vorm door plandocumenten op diverse niveaus die regelmatig door betrokkenen worden geëvalueerd (schoolplan, jaarplan). De schoolleiding verantwoordt zich meerdere keren per jaar aan de bestuurder door middel van managementrapportages. Er is tevens een gesprekkencyclus, en er worden (in wisselende frequenties) lesbezoeken afgelegd en leerlingenquêtes gehouden. De evaluaties van de plannen leveren input op voor nieuw of aangepast beleid zo blijkt uit aangeleverde documenten.

We vragen wel aandacht voor de implementatie en borging van uit de evaluaties voortkomende verbeteracties. De docenten die we spraken lieten weten dat de gewenste sturing door de sector- en schoolleiding niet altijd gerealiseerd wordt, met name door de veelheid aan taken en de beperkte tijd.

De school heeft in voldoende mate zicht op de onderwijskwaliteit. De leskwaliteit van individuele docenten is in beeld door middel van lesobservaties (met behulp van een Kijkwijzer), leerlingenquêtes en de gesprekkencyclus. Lesbezoeken worden uitgevoerd door de schoolleider, de sectorleider en collega's van de Passie Academie. Voor beginnende en nieuwe docenten is extra aandacht, alsook voor docenten die meer begeleiding behoeven. Ook gaan lesbezoeken vooraf aan functionerings- en beoordelingsgesprekken. Een systematisch overzicht van sterke en zwakke punten op bijvoorbeeld het niveau van de afdeling, een team of het vak die gebruikt kunnen worden voor het plannen van professionaliseringsactiviteiten op ander dan individueel niveau, ontbreekt echter. Hier ligt ruimte voor verbetering.

De school beschikt over voldoende gegevens om ook de resultaten grondig te kunnen analyseren en evalueren. De analyses die de school en ook de vakgroepen maken zijn echter van beperkte omvang en diepgang en ook weinig systematisch. Zo heeft de school - mede vanwege een attendering van de inspectie over de resultaten van 2017/2018 - een poging gedaan om meer inzicht te verkrijgen in de oorzaken van de lage R1 (onderwijspositie ten opzichte van het basisschooladvies), maar is men niet veel verder gekomen dan een opsomming van mogelijke oorzaken per afgestroomde leerling. Een meerjarige, en grondige analyse van achterliggende gegevens over opstroom, afstroom, uitstroom en doubleren ontbreekt waardoor de school er niet in slaagt de werkelijke oorzaken van bijvoorbeeld de lage score voor indicator R1 te achterhalen en passende maatregelen te nemen. Analyses van de andere risicovolle indicatoren ontbreken, evenals een concreet verbeterplan. In een recent verleden is er een DATA-team actief geweest maar dat heeft geen voortzetting gekregen. Het verdient aanbeveling de inzet van het (of een) DATA-team opnieuw te overwegen.

Een tekortkoming bij deze standaard is dat het stelsel van kwaliteitszorg niet als zodanig is opgenomen in het schoolplan (art. 24, vierde lid, WVO). Het bestuur krijgt op dit punt een herstelopdracht.

Overige wettelijke vereisten

Ten aanzien van de onderzochte overige wettelijk vereisten constateren we twee tekortkomingen.

1. De schoolgids bevat een passage over de ouderbijdrage die suggereert dat de vrijwillige ouderbijdrage niet geheel vrijwillig is. Dit is in strijd met art. 24a, eerste lid onder d. van de WVO.
2. Het schoolplan van 2017 voldoet niet aan alle eisen die per 1 juli 2017 in de wet zijn opgenomen: uit het schoolplan blijkt niet hoe de school werkt aan basiskwaliteit en welke eigen aspecten van kwaliteit men nastreeft. Het schoolplan voldoet daarom niet volledig aan art. 12 van de WVO.

Het bestuur krijgt hiervoor herstelopdrachten (zie paragraaf 2.3).

3.2. De Passie Rotterdam, vmbo g/t, havo en vwo

3.2.1. Schoolklimaat

Schoolklimaat	O	K	V	G
SK1 Veiligheid			•	
SK2 Pedagogisch klimaat			•	

3.2.1.1 Veiligheid (SK1)

De Passie Rotterdam zorgt op alle drie afdelingen in voldoende mate voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen.

Dit blijkt uit de meest recente (voorjaar 2018) monitorgegevens van de school die laten zien dat de mate waarin leerlingen aangeven zich nauwelijks aangetast te voelen in hun veiligheid (gemiddelde score (9,19 bij een benchmark van 9,08). De leerlingen ervaren bovendien voldoende veiligheid, al blijft de gemiddelde score (6,41) wel achter bij de benchmark (7,02). Dit laatste wordt vooral veroorzaakt doordat de leerlingen van oordeel zijn dat de schoolregels onvoldoende duidelijk zijn en niet tevreden zijn over wat de school doet tegen pesten. Ook zijn ze matig tevreden over de hulp die ze krijgen bij persoonlijke problemen. Op de expliciete vraag of ze zich veilig voelen op school komt de gemiddelde score van de leerlingen van De Passie Rotterdam (7,76) nagenoeg overeen met de benchmark (7,84).

Tijdens de gesprekken die wij tijdens het onderzoek voerden bevestigden de leerlingen dit beeld ten dele. Ze voelen zich veilig op school maar het komt volgens hen nog steeds voor dat docenten incidenten niet opmerken of daarbij onvoldoende optreden. De mate van hulp die leerlingen krijgen bij persoonlijke problemen verschilt, zo zeggen zij, per mentor. Wel geven ze aan dat er sinds de zomervakantie 2018 meer duidelijkheid is gekomen over de schoolregels, al worden ze volgens de leerlingen nog niet altijd consequent gehandhaafd.

De school voldoet aan de wettelijke voorschriften met betrekking tot de borging van de sociale veiligheid:

- Er is een veiligheidsbeleid (Schoolveiligheidsplan) waarin zowel preventieve als curatieve maatregelen zijn opgenomen. Ook is er aandacht voor registratie van incidenten en beleidsevaluatie (ofwel kwaliteitszorg). Het vorige plan is geëvalueerd en op grond daarvan zijn nieuwe doelen opgesteld. In juni 2019 vindt een externe audit plaats met betrekking tot het veiligheidsbeleid. Vermeldenswaard is de actieve betrokkenheid van leerlingen bij het veiligheidsbeleid in de veiligheidscommissie.

- De school monitort jaarlijks de veiligheid van leerlingen met een gestandaardiseerd instrument en analyseert en evalueert de resultaten. De evaluatie heeft dit schooljaar geleid tot een plan van aanpak om vooral de ervaren veiligheid te verbeteren. Het bestuur levert de monitorgegevens jaarlijks aan bij de inspectie.
- De school beschikt over een veiligheidscoördinator, die tevens optreedt als aanspreekpunt en coördinator bij pesten.

De naam en contactgegevens van het aanspreekpunt bij pesten ontbreken echter in de schoolgids. Leerlingen weten ook niet allemaal van het bestaan van deze functionaris af. De school voldoet op dit punt niet aan de wet (art. 3b, eerste lid, onder b, WVO). Een aanspreekpunt dient namelijk per definitie als zodanig bekend te zijn. Het bestuur krijgt hiervoor een herstelopdracht.

Ondanks bovenstaande positieve bevindingen constateren we wel risico's ten aanzien van de veiligheid op school en vooral bij de afdeling vmbo-gt. Volgens de monitorgegevens van 2018 ervaren de leerlingen van deze afdeling de veiligheid op school als onvoldoende en scoren ze gemiddeld laag als het gaat om welbevinden op school. Relatief veel vmbo-leerlingen voelen zich minder veilig op school, vinden (net als de havo- en vwo-leerlingen) dat de schoolregels onduidelijk zijn, zijn (net als de havo-leerlingen) ontevreden over de hulp bij persoonlijke problemen en over het optreden van de school bij pesten. Verder valt op dat een kwart van de vmbo-gt-leerlingen vindt dat leraren hen niet met respect behandelen.

Bij dit negatieve beeld, dat in lijn is met de in juni 2018 geconstateerde risico's ten aanzien van de veiligheid op de school, plaatsen we wel enkele kanttekeningen. Het beeld betreft slechts het afgelopen schooljaar (2017/2018), over de jaren daarvoor hebben we geen vergelijkbare informatie. De respons op de leerlingenvragenlijst die ten grondslag ligt aan de monitor lag bij het vmbo-gt op de ondergrens die nodig is voor een betrouwbaar beeld. Ook was de spreiding van de scores hoog, hetgeen betekent dat er grote verschillen bestaan tussen leerlingen. Bovendien bleek uit nadere analyse van de cijfers dat de lage scores vooral golden voor leerlingen van twee (van de acht) en in mindere mate twee andere klassen van het vmbo.

Voorgaande neemt niet weg dat er ruimte is voor verbetering van de veiligheid op De Passie. De school weet dit en heeft op basis van eigen analyses een plan van aanpak opgesteld met een aantal concrete maatregelen, die voor een belangrijk deel gericht zijn op het verduidelijken en beter toepassen van de schoolregels en het anti-pestbeleid. Voor het vmbo is een aanvullend plan opgesteld. De school heeft daarbij oog voor de noodzaak van een andere pedagogische benadering van vmbo-leerlingen. Een interessant voornemen van het bestuur is om het vmbo uit te breiden met een

gemengde leerweg en daarbij het profiel dienstverlening en producten aan te bieden, opdat leerlingen ook kunnen kiezen voor een praktische en wellicht beter bij hen passende richting.

Het verdient aanbeveling in de verbeterplannen aandacht te besteden aan de vertrouwenspersoon. De leerlingen bleken niet of nauwelijks bekend met deze functionaris en wat hij/zij voor de leerlingen kan betekenen. Een andere aanbeveling is er zorg voor te dragen dat de respons op de leerlingenquêtes over veiligheid en welbevinden hoger wordt, vooral op de afdeling vmbo.

3.2.1.2 Pedagogisch klimaat (SK2)

Het pedagogisch klimaat draagt bij aan een open en positieve schoolcultuur, wat in voldoende mate blijkt uit het welbevinden en de betrokkenheid van leerlingen. Ook bevordert de school het aanleren van sociale en maatschappelijke competenties.

In het verlengde van het strategisch beleidsplan is in het schoolplan van De Passie Rotterdam 'Vorming' een van de hoofddoelstellingen. Dit is als volgt ingevuld: 'leerlingen ervaren de Passie als een veilige school- en geloofsgemeenschap waarin doelgericht gewerkt wordt aan hun vorming tot christenen die vanuit hun persoonlijke relatie met God een betekenisvolle plek innemen in de wereld om hen heen. De Passie wil leerlingen toerusten om – ook naast de onderwijsactiviteiten – als christen een positieve bijdrage te leveren aan de samenleving. Alle betrokkenen, schoolleiding, personeel en leerlingen laten weten zich thuis te voelen op school en blij te zijn dat ze voor deze school hebben gekozen. Vooral uit schoolactiviteiten die plaatsvinden buiten de reguliere lessen blijkt ruim aandacht voor persoonlijke en christelijke vorming. Als voorbeelden noemen we het Passiekwartier (dagelijkse aandacht voor betekenis van het geloof), culturele activiteiten en excursies, vieringen en gebeds- en studiegroepen (Passie Prayer en Passie Study).

Binnen de lessen is er minder merkbaar van bovengenoemde doelstellingen. Cognitieve doelen, gericht op het vakgebied staan in lessen voorop. Wel kenmerken de lessen zich op alle afdelingen, een enkele les uitgezonderd, als open en plezierig. Docenten en leerlingen gaan met respect met elkaar om. Docenten hebben aandacht voor het individu en zijn gericht op de relatie. Er is regelmatig aandacht voor samenwerkend leren en leren van elkaar. Contra-indicaties hebben zich niet voorgedaan. De leerlingen alsook de docenten die we spraken, uitten zich in het algemeen positief over de sfeer op school.

De monitorgegevens van 2017/2018 laten echter een minder positief beeld zien van het welbevinden van leerlingen. De gemiddelde scores liggen lager dan op vergelijkbare scholen (6,54 bij een benchmark van 6,80) en op het vmbo is een relatief lage score behaald (5,48 tegen een benchmark van 6,50). Bij die laatste scores plaatsen we wel

dezelfde kanttekeningen als bij de scores bij veiligheid: lage respons, concentratie in enkele klassen, grote spreiding.

Het vormingsideaal van De Passie is merk- en voelbaar aanwezig in de school, maar is nog beperkt concreet ingevuld, afgezien van genoemde activiteiten. Het bestuur en de school zien dit ook als een gemis en zijn daarom aan het begin van het huidige schooljaar gestart met het grondig doordenken en ontwikkelen van een nieuw vormingsconcept. Dat ligt echter nog op de tekentafel, in de onderwijspraktijk is dit nog niet zichtbaar. Als de school erin slaagt dit concept met aantoonbaar succes te realiseren - en het welbevinden structureel te verbeteren - ligt bij een volgend inspectiebezoek de waardering goed voor de standaard Pedagogisch klimaat binnen bereik.

3.2.2. Onderwijsresultaten vmbo gt

Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten			•	

ind.	norm 2018	land. gem.	14/15	15/16	16/17	17/18	afd. gem.
R1	-0,55	10,95	-1,41	4,84*	2,50	0,96	2,44
R2	93,86	97,25	97,09	94,42	92,86		94,49
R3	82,25	91,54	93,98	88,57	94,52		92,48
CE	6,08 (6,03)	6,43	6,78	6,47	7,11	6,39	6,76 (6,61)
se-ce	0,50		0,33	-0,01	-0,48	0,00	

***vetgedrukte resultaten tellen mee bij het driejaarsgemiddelde en het oordeel**

De onderwijsresultaten van de afdeling vmbo-gt zijn als voldoende beoordeeld. Alle vier indicatoren van het onderwijsresultatenmodel voldoen over drie jaar gerekend (deels ruim) aan de inspectienorm.

De resultaten van de bovenbouw, het bovenbouwsucces (indicator R3) en het gemiddelde examencijfer (indicator CE), liggen daar zelfs ruim boven en liggen ook ruim boven het landelijk gemiddelde van vmbo-gt-afdelingen. De afdeling vmbo-gt voldoet met deze resultaten aan de eigen schooldoelen en deels aan de doelstelling van het bestuur

om boven het landelijk gemiddelde te presteren.

In de cijfers is te zien dat zowel de onderwijspositie ten opzichte van het basisschooladvies (indicator R1) als de onderbouwsnelheid (indicator R2) na enkele sterke jaren weer terugvallen naar het niveau van daarvoor en nu ruim onder het landelijk gemiddelde liggen. R2 ligt in het schooljaar 2016/2017 zelfs onder de norm. Er is weer meer afstroom van leerlingen met een vmbo-gt- en een havo-advies. Het is denkbaar dat dit (licht) samenhangt met het gegeven dat de basisscholen de afgelopen drie jaar iets vaker vmbo-gt- en havo-adviezen geven dan verwacht mag worden op basis van hun eindtoetsscore. Ook neemt het zittenblijven in de onderbouw weer toe, iets meer in leerjaar 2 dan in leerjaar 1. De hoge scores voor het bovenbouwsucces (indicator R3) dankt de afdeling aan het hoge slagingspercentage, dat al jaren op 100 procent ligt.

De eindexamencijfers laten een positief maar ook schommelend beeld zien. Verder vallen de laatste jaren de goede resultaten bij Engels op. Ook opmerkelijk zijn de grote verschillen in het verschil tussen het schoolexamen (se) en het centraal examen (ce) tussen de vakken: Bij Nederlands en vooral Engels is er sprake van een groot negatief verschil (se ligt beduidend lager dan ce), bij Duits, economie en geschiedenis is er sprake van een groot positief verschil (ce veel lager dan se).

3.2.3. Onderwijsresultaten havo

Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten			•	

ind.	norm 2018	land. gem.	14/15	15/16	16/17	17/18	afd. gem.
R1	-0,55	10,95	-1,41	4,84*	2,50	0,96	2,44
R2	93,86	97,25	97,09	94,42	92,86		94,49
R3	75,32	83,67	76,56	75,83	74,44		75,59
CE	6,20 (6,20)	6,36	6,34	6,36	6,41	6,18	6,36 (6,31)
se-ce	0,50		-0,19	-0,15	-0,18	0,06	

***vetgedrukte resultaten tellen mee bij het driejaarsgemiddelde en het oordeel**

De onderwijsresultaten van de afdeling havo zijn als voldoende beoordeeld. Bij alle vier indicatoren van het onderwijsresultatenmodel voldoet het driejaarsgemiddelde aan de norm.

We zien echter wel een aantal risico's:

- De onderbouwsnelheid (indicator R2) en het bovenbouwsucces (indicator R3) laten een dalende trend zien en liggen in 2016/2017 onder de norm. Met de huidige resultaten blijft de afdeling havo deels onder de eigen schooldoelen en vooralsnog ver weg van de doelstelling van het bestuur om resultaten te behalen boven het landelijk gemiddelde.
- De onderbouwsnelheid daalt vanwege een toename van zittenblijvers in zowel leerjaar 1 als 2, waarbij zittenblijven in leerjaar 2 vaker voorkomt. Wat betreft het bovenbouwsucces is in de achterliggende cijfers te zien dat zowel in leerjaar 3, 4 als 5 de leerlingen minder succesvol zijn dan verwacht mag worden. Ze blijven vaker zitten, stromen vaker af naar het vmbo, stromen vaker uit naar vavo of mbo en zakken vaker voor hun examen.
- Verder is in de cijfers zichtbaar dat de onderwijspositie ten opzichte van het basisschooladvies (indicator R1) de laatste jaren daalt (zie verder de toelichting bij de resultaten van de afdeling vmbo-gt) en dat het examencijfer (indicator CE), na een stabiele periode in de jaren ervoor, in 2018 onder de norm ligt.
- Het lage examencijfer van 2018 is opmerkelijk omdat de samenstelling van leerjaar 5, gezien hun basisschooladvies, sterk was: 96 procent van de leerlingen had een havo- (57), havo/vwo- (30) of zelfs vwo-advies (9). Vooral bij wiskunde en scheikunde lieten veel leerlingen het afweten. Ook op de afdeling havo ligt het examencijfer voor Engels hoog. De constatering bij vmbo-gt dat er tussen vakken grote verschillen bestaan in het se-ce verschil, geldt ook voor de afdeling havo.

Als de onderwijsresultaten van de afdeling havo de komende jaren niet verbeteren, worden de onderwijsresultaten, en daarmee ook de afdeling havo, als onvoldoende beoordeeld door de inspectie. Het bestuur heeft om deze reden in het voorjaar van 2018 een waarschuwing ontvangen. De school werkt op basis van een al in 2017 opgesteld plan aan verbetering (zie verder de toelichting bij de standaard Kwaliteitszorg (KA1). De voorlopige doorstroomcijfers van de school indiceren een lichte verbetering.

3.2.4. Onderwijsresultaten vwo

Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten			•	

ind	norm 2018	land. gem.	14/15	15/16	16/17	17/18	afd. gem.
R1	-0,55	10,95	-1,41	4,84*	2,50	0,96	2,44
R2	93,86	97,25	97,09	94,42	92,86		94,49
R3	80,01	88,72	90,00	85,71	86,84		87,44
CE	6,21 (6,22)	6,54	6,87	6,77	6,96	6,77	6,88 (6,85)
se-ce	0,50		-0,20	-0,09	-0,07	-0,07	

***vetgedrukte resultaten tellen mee bij het driejaarsgemiddelde en het oordeel**

De onderwijsresultaten van de afdeling vwo zijn als voldoende beoordeeld. Het driejaarsgemiddelde ligt bij alle vier indicatoren van het onderwijsresultatenmodel boven de norm van de inspectie.

De resultaten van de bovenbouw, het bovenbouwsucces (indicator R3) en het gemiddelde examencijfer (indicator E), liggen daar zelfs ruim boven. Het gemiddelde examencijfer ligt ook ruim boven het landelijk gemiddelde van vwo-afdelingen. De afdeling vwo voldoet met deze resultaten aan de eigen schooldoelen en met één indicator (E) aan de doelstelling van het bestuur om boven het landelijk gemiddelde te presteren.

Voor een analyse van de teruglopende indicatoren R1 en R2 (onderwijspositie ten opzichte van het basisschooladvies en de onderbouwsnelheid) zie de toelichting bij de resultaten van vmbo-gt. Aanvullend merken we op dat de afstroom in de onderbouw van leerlingen met een vwo-advies nauwelijks hoger ligt dan het landelijk gemiddelde.

De examencijfers zijn goed, maar er zijn flinke verschillen tussen vakken. Ook op de afdeling vwo laat Engels goede cijfers zijn (al viel 2018 wat tegen), maar biologie en natuurkunde scoren eveneens hoog op het vwo. Wiskunde bleef in 2018 wat achter bij voorgaande jaren en Nederlands scoorde zelfs laag in 2018 (gemiddeld een 5,7). Ook bij de afdeling vwo zijn er grote verschillen tussen vakken ten aanzien van het verschil se-ce.

Tot slot

De waardering goed voor de onderwijsresultaten ligt voorlopig voor alle afdelingen buiten het bereik van de school. Daarvoor dienen de resultaten gedurende langere tijd stabiel en ruim te voldoen aan de inspectienormen, of moet de school eigen aspecten van kwaliteit overtuigend presenteren. Die eigen aspecten ten aanzien van de onderwijsresultaten heeft de school echter niet geformuleerd in haar schoolplan.

3.2.5. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	

3.2.3 Kwaliteitszorg (KA1)

De Passie Rotterdam heeft een stelsel van kwaliteitszorg ingericht dat toereikend is voor de bewaking en de verbetering van de onderwijskwaliteit.

Het stelsel voor kwaliteitszorg is vastgelegd in een separaat document van recente datum (september 2018). Het stelsel bevat richtinggevende uitspraken, concreet uitgewerkte doelen en de wijze waarop de doelen bereikt dienen te worden. Dit berust op een professionele (lerende) houding van docenten en op een doelmatige planning van evaluatie- en borgingsactiviteiten. Het versterken van een lerende houding bij de docenten wordt concreet gemaakt door middel van de zogenoemde LeerKRACHT-methode die een gezamenlijke en voortdurende verbetering van het onderwijs beoogt.

Het stelsel bevat diverse in elkaars verlengde liggende plannen (strategisch beleidsplan, schoolplan, jaarplannen en vakgroepplannen). De plannen op bestuursniveau bevatten evaluaties waar vervolgens op voortgeborduurd wordt. De vakgroepplannen laten, ondanks afspraken over een vast format, grote verschillen zien in vorm en inhoud. De vakgroepvoorzitters verklaren dit onder meer door te beperkte sturing en controle vanuit de schoolleiding, die het afgelopen jaar kampte met onderbezetting. Het management van de school kent nu (najaar 2018) echter weer een volledige bezetting, met afdelingsleiders voor elke afdeling. Daarom mag verwacht worden dat de vakgroepplannen meer eenheid gaan vertonen, duidelijk meetbare doelstellingen krijgen en aantoonbaar geëvalueerd zullen worden. Daarmee worden ze belangrijke sturingsmiddelen om tot, waar nodig, resultaatverbetering en borging te komen.

De school heeft in voldoende mate zicht op de onderwijsresultaten. De in het schoolplan geformuleerde doelstelling is dat de school tussen- en eindresultaten behaalt die boven de normen van de inspectie liggen. Halfjaarlijks evalueert de school de stand van zaken. Vakgroepen waar de resultaten van tegenvallen worden hierop door de schoolleiding aangesproken. Uit de managementrapportages, de presentatie die de school gaf aan het begin van het inspectiebezoek en het verbeterplan voor de havo van 2017 bleek dat de school weet waar de knelpunten zitten (zie hiervoor ook paragraaf 3.2.2) en dat er gewerkt wordt aan verbetering. De aan de plannen ten grondslag liggende analyses zijn wel voor verbetering vatbaar. Essentieel daarbij is dat de school álle beschikbare informatie meeneemt in haar analyses, die informatie grondig weegt, vervolgens gerichte interventies plant en de effecten daarvan zo goed mogelijk meet. Nu focust de school zich, in bijvoorbeeld haar analyses én in haar interventies van de tegenvallende cijfers van de afdeling havo, te eenzijdig op de gediplomeerde instromers vanuit het vmbo, terwijl er ook andere verklaringen (en oorzaken denkbaar) zijn voor het onvoldoende bovenbouwsucces. Aanvullend drukken we de school op het hart dat het natuurlijk verstandig is een realistische koers te varen maar dat het bieden van (gelijke) kansen en het wegnemen van drempels ook behoort bij goed onderwijs. Waarbij het belang van de leerling vanzelfsprekend voorop moet blijven staan.

De school heeft ook voldoende zicht op de leskwaliteit. Er is een observatie-instrument ontwikkeld dat met een aantal indicatoren beschrijft hoe een 'Passieles' eruit ziet. Er is daarbij aandacht voor didactisch en pedagogisch handelen. Met de 'Kijkwijzer' worden al naar gelang de behoefte lessen bezocht van beginnende docenten, van docenten met 'specifieke ondersteuningsbehoeften' en van docenten met een tijdelijk dienstverband. Voorafgaand aan het jaarlijkse functioneringsgesprek worden álle docenten bezocht. De schoolleiding heeft daarmee een goed beeld van de capaciteiten van elke docent maar maakt geen overzichten op een hoger aggregatieniveau (afdeling, team, bouw of vak), die gebruikt kunnen worden voor het plannen van professionaliseringsactiviteiten op ander dan individueel niveau.

Een tekortkoming bij deze standaard is dat het stelsel van kwaliteitszorg niet als zodanig is opgenomen in het schoolplan (art. 24, vierde lid, WVO). Het bestuur krijgt op dit punt een herstelopdracht.

Overige wettelijke vereisten

Ten aanzien van de onderzochte overige wettelijk vereisten constateren we twee tekortkomingen.

1. De schoolgids bevat een passage over de ouderbijdrage die suggereert dat de vrijwillige ouderbijdrage niet geheel vrijwillig is. Dit is in strijd met art. 24a, eerste lid onder d. van de WVO.
2. Het schoolplan van 2017 voldoet niet aan alle eisen die per 1 juli 2017 in de wet zijn opgenomen: uit het schoolplan blijkt niet hoe de school werkt aan basiskwaliteit en welke eigen aspecten van kwaliteit men nastreeft. Het schoolplan voldoet daarom niet volledig aan art. 12 van de WVO.

Het bestuur krijgt hiervoor herstelopdrachten (zie paragraaf 2.3).

4. Reactie van het bestuur

Met dankbaarheid nemen we kennis van de uitkomsten van dit onderzoeksrapport. We zijn verheugd dat het bestuur van de Passie en de onderzochte scholen in Utrecht en Rotterdam op alle onderzochte punten 'voldoende' (goed, in orde, in de volksmond) scoren, en het bestuur op Verantwoording en dialoog zelfs 'goed' (uitstekend in de volksmond). We zien dat als een gewenste uitkomst van alle inspanningen die de medewerkers van de Passie zich getroosten om vanuit onze evangelisch-Bijbelgetrouwe identiteit onderwijs van hoge kwaliteit te verzorgen. Het doet ons goed dat de inspectie uitspreekt dat als we ons vormingsconcept verder gaan ontwikkelen, we kunnen doorgroeien naar de waardering 'goed' voor Pedagogisch klimaat. Het spreekt vanzelf dat we dat vastbesloten ter hand zullen nemen.

Niet alle bevindingen in het rapport stemmen tot tevredenheid. De diverse herstelopdrachten zullen we, voor zover we dat nog niet gedaan hebben, consciëntieus uitvoeren. Op het punt van onderwijsresultaten houdt de onderwijsinspectie ons de spiegel van onze eigen ambitie voor: scoren boven de landelijke gemiddeldes. Daaraan moeten en zullen we systematischer gaan werken. De bewering van de inspectie dat het bestuur bij risico's op de onderwijsresultaten de scholen minder ruimte had moeten geven, prikkelt en stemt tot bezinning.

Uit gesprekken zijn verschillen aan het licht gekomen in het belang dat we, binnen het geheel van brede onderwijskwaliteit, hechten aan de indicatoren (in het bijzonder R1) voor de onderwijsresultaten. Aan de Passie leggen we vanuit onze visie op onderwijs en kwaliteit het accent minder sterk bij kwantitatieve rendementen en sterker bij de persoonlijke en geestelijke vorming van onze leerlingen dan de inspectie naar onze ervaring doet. Bij ons onderwijsconcept-in-ontwikkeling doet de inspectie de waardevolle suggestie om te onderzoeken welke effecten daarvan op de onderwijsresultaten verwacht mogen worden. Ook nemen we de inspectie uitgesproken verwachting ter harte dat de vakgroepplannen een belangrijk sturingsmiddel (moeten) worden voor resultaatverbetering en de borging daarvan.

Qua schoolklimaat en veiligheid gaan we op de scholen meer werk maken van de schoolregels en duidelijker zichtbaar maken hoe we onze leerlingen de juiste begeleiding bieden bij pest- en andere zorgproblematiek.

De kwaliteit van onderwijs en vorming aan de Passie is work in progress. Daarom lijkt het dat een inspectieonderzoek altijd te vroeg komt. In het bijzonder ervaren we dat omdat de doordenking en ontwikkeling van ons onderwijs- en vormingsconcept wat betreft onderwijs nog niet afgerond is en wat betreft vorming nog in de kinderschoenen staat. Tegelijkertijd bergt dat de belofte in zich dat we

door die doordenking en ontwikkeling nieuwe stappen zullen kunnen zetten naar een nabije toekomst waarin we ons motto nog weer beter zullen waarmaken: 'jouw bestemming, onze passie'. We vragen onze hemelse Vader om ons daarbij de leiding, wijsheid en kracht te geven die we daarvoor nodig!

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

